

รายงานสรุปการอบรม/สัมมนา/พัฒนาความรู้/ประชุมเชิงปฏิบัติการ/และเป็นวิทยากร
กองนโยบายและแผนการใช้ที่ดิน กรมพัฒนาที่ดิน

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

ชื่อ นายภาณุวัชร นามสกุล แสนนอก ✓
ตำแหน่ง นักสำรวจดินปฏิบัติการ กลุ่ม นโยบายและวางแผนการใช้ที่ดิน
หลักสูตร/หัวข้อเรื่องอบรม/สัมมนา
หลักสูตร “ทักษะเอไอระดับพื้นฐาน (AI Basic)”
สถานที่อบรม/สัมมนา/พัฒนาความรู้
TDGA e-Learning
หน่วยงานที่จัดฝึกอบรม/สัมมนา/พัฒนาความรู้
สถาบันพัฒนาบุคลากรภาครัฐด้านดิจิทัล (TDGA)
ตั้งแต่วันที่ 26 เดือน กรกฎาคม พ.ศ. 2569 ถึงวันที่ 27 เดือน กรกฎาคม พ.ศ. 2569
เพื่อ ☒ อบรม ☐ สัมมนา ☐ อื่นๆ ระบุ.....

ส่วนที่ 2 สิ่งที่ได้รับจากการอบรม/สัมมนา/พัฒนาความรู้

1. ปัญญาประดิษฐ์เชิงสร้างสรรค์ (Generative AI)

1.1. ทำความรู้จักกับ Generative AI

ปัญญาประดิษฐ์เชิงสร้างสรรค์ หรือ Generative AI (Gen AI) คือสาขาหนึ่งของเทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ที่ถูกพัฒนาขึ้นเพื่อสร้างสรรค์เนื้อหาใหม่ๆ (New Content) โดยไม่เพียงแค่อัด คำนวณ หรือวิเคราะห์ข้อมูลที่มีอยู่เดิม แต่มีความสามารถในการสร้าง ข้อความ (Text), รูปภาพ (Images), เสียง (Audio), วิดีโอ (Video), หรือแม้กระทั่งโค้ดคอมพิวเตอร์ (Code) ขึ้นมาใหม่ตามคำสั่งของผู้ใช้ (Prompt) เทคโนโลยีเบื้องหลังที่สำคัญของ GenAI คือ Deep Learning และสถาปัตยกรรมโครงข่ายประสาทเทียมระดับสูง เช่น Transformer Architecture, Generative Adversarial Networks (GANs) และ Diffusion Models ซึ่งได้รับการฝึกฝน (Training) ด้วยข้อมูลมหาศาล (Big Data) จากอินเทอร์เน็ต ทำให้โมเดลสามารถเข้าใจบริบท โครงสร้างภาษา สไตล์ศิลปะ และรูปแบบความสัมพันธ์ของข้อมูลได้อย่างลึกซึ้ง

1.2. หลักการทำงานและโมเดลที่สำคัญ

Generative AI ทำงานโดยรับคำสั่งทางภาษาธรรมชาติ (Natural Language Prompt) จากผู้ใช้ แล้วนำไปตีความผ่านประมวลผลทางสถิติและความน่าจะเป็น ตัวอย่างโมเดล GenAI ที่นิยมในปัจจุบันได้แก่:

- 1) Large Language Models (LLMs): เช่น GPT-4, Gemini, Claude ที่เน้นการประมวลผลข้อความ การแปลภาษา การสรุปความ และการแต่งเนื้อหา
- 2) Text-to-Image Models: เช่น Midjourney, DALL-E, Stable Diffusion ที่แปลงคำบรรยายตัวอักษรให้กลายเป็นภาพวาด ภาพถ่าย หรือกราฟิกตามจินตนาการ
- 3) Code Generation Models: เช่น GitHub Copilot ที่ช่วยเขียน อธิบาย และตรวจสอบข้อผิดพลาดในโค้ดโปรแกรม

1.3. ประโยชน์และการประยุกต์ใช้งานในปัจจุบัน

- 1) ด้านการสร้างสรรค์เนื้อหาและการตลาด: ช่วยคิดหัวข้อ ทำคอนเทนต์โซเชียลมีเดีย เขียนบล็อก ร่างบทความ และออกแบบภาพโฆษณาได้อย่างรวดเร็ว
- 2) ด้านการศึกษาและการเรียนรู้: ทำหน้าที่เป็นติวเตอร์ส่วนตัว สรุปตำราเรียนที่ซับซ้อน หรือช่วยแปลภาษาได้อย่างเป็นธรรมชาติ
- 3) ด้านการพัฒนาาระบบและโปรแกรม: ลดเวลาการเขียนโปรแกรมของนักพัฒนาด้วยการสร้างแนวทางโค้ด (Boilerplate Code) และค้นหาข้อผิดพลาด (Debugging)

1.4. ข้อจำกัดและแนวโน้มในอนาคต

แม้ GenAI จะมีประสิทธิภาพสูง แต่ยังมีข้อจำกัดเรื่อง **Hallucination** (การสร้างข้อมูลเท็จที่ฟังดูน่าเชื่อถือ) รวมถึงประเด็นเรื่องลิขสิทธิ์ของข้อมูลที่ใช้เทรน ในอนาคต GenAI จะถูกเข้ามาเป็นส่วนหนึ่งของระบบปฏิบัติการและแอปพลิเคชันที่เราใช้ในชีวิตประจำวันอย่างแนบเนียนยิ่งขึ้น

2. การค้นหาทางอินเทอร์เน็ตและอื่น ๆ (Internet Search & Beyond)

2.1. วิวัฒนาการของการค้นหาข้อมูลทางอินเทอร์เน็ต

การค้นหาข้อมูลบนอินเทอร์เน็ต (Internet Search) ได้เปลี่ยนผ่านจากยุคเริ่มต้นที่เป็นเพียงการจับคู่คำค้นหา (Keyword Matching) เข้าสู่ยุคของการเข้าใจบริบทและความหมาย (Semantic Search) และในปัจจุบันกำลังก้าวสู่ยุค **AI-Powered Search** ที่รวมการค้นหาและการสังเคราะห์ข้อมูลไว้ด้วยกัน

ในยุคแรก เครื่องมือค้นหาอย่าง Google Search ใช้ อัลกอริทึมอย่าง PageRank ในการจัดอันดับเว็บไซต์ตามความเกี่ยวข้อง แต่เมื่อเทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์พัฒนาขึ้น การค้นหาไม่ได้หยุดอยู่แค่การค้นหาเป็น "ลิงก์เว็บไซต์" อีกต่อไป แต่เป็นการให้ "คำตอบ" ที่สรุปประมวลผลมาให้ทันที

2.2. การค้นหาแบบยุคใหม่ด้วยปัญญาประดิษฐ์ (AI Search)

ระบบการค้นหาในปัจจุบันใช้ Generative AI ในการรวบรวมข้อมูลจากหลายแหล่งข้อมูลทั่วโลก แล้วนำมาวิเคราะห์ ตรวจสอบความถูกต้อง และเรียบเรียงเป็นคำตอบที่เข้าใจง่าย ตัวอย่างเทคโนโลยีการค้นหายุคใหม่ ได้แก่:

1) **Generative Search Experience (SGE / Search Overviews):** การแสดงผลสรุปคำตอบระดับบนสุดของหน้าค้นหา ช่วยให้ผู้อ่านสรุปได้ทันทีโดยไม่ต้องกดเข้าที่ละเว็บไซต์

2) **Conversational Search (การค้นหาเชิงโต้ตอบ):** การค้นหาในลักษณะของการถาม-ตอบต่อเนื่องเหมือนคุยกับคนจริง สามารถถามคำถามเจาะลึกหรือขอให้ขยายความเพิ่มเติมได้

3) **Multimodal Search:** การค้นหาแบบผสมผสานที่ไม่จำกัดแค่ข้อความ แต่สามารถใช้ภาพ เสียง หรือวิดีโอ ในการค้นหาข้อมูลได้ เช่น การใช้ Google Lens ถ่ายภาพสิ่งของเพื่อหาแหล่งซื้อหรือข้อมูลเพิ่มเติม

2.3. เทคโนโลยีและทักษะที่เกี่ยวข้อง "และอื่น ๆ"

นอกจากการค้นหาข้อมูลแล้ว เทคโนโลยีเว็บยุคใหม่ยังครอบคลุมไปถึง:

1) **Information Literacy (การรู้เท่าทันสารสนเทศ):** ทักษะในการคัดกรอง แยกแยะข่าวปลอม (Fake News) และประเมินความน่าเชื่อถือของแหล่งข้อมูล

2) **Search Engine Optimization (SEO) ยุค AI:** การปรับแต่งเนื้อหาเพื่อให้ AI สามารถอ่าน จับใจความ และนำไปอ้างอิงในผลการค้นหาได้

3) Data Aggregation & Feeds: การรวบรวมข้อมูลจากเซ็นเซอร์ (IoT) ข่าวสาร และ โซเชียลมีเดียแบบ Real-time เพื่อนำมาวิเคราะห์แนวโน้ม (Trends)

2.4. บทบาทต่อการดำเนินชีวิตและการทำงาน

การค้นหาที่ฉลาดขึ้นช่วยลดระยะเวลาในการวิเคราะห์ข้อมูลวิจัย การเปรียบเทียบสินค้า หรือ การแก้ปัญหาเฉพาะหน้า ทำให้ผู้ใช้สามารถนำเวลาไปต่อยอดการตัดสินใจที่สำคัญได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น

3. การใช้ AI อย่างมีความรับผิดชอบ (Responsible AI)

3.1. นิยามและความสำคัญของ Responsible AI

เมื่อเทคโนโลยี AI เข้ามามีบทบาทในชีวิตประจำวันและกระบวนการตัดสินใจของสังคม ความกังวลเรื่องผลกระทบทางสังคม กฎหมาย และจริยธรรมจึงเกิดขึ้น การใช้ AI อย่างมีความรับผิดชอบ (Responsible AI) หมายถึง แนวปฏิบัติ กรอบจริยธรรม และนโยบายที่ควบคุมการพัฒนา การปรับใช้ และการใช้งาน AI เพื่อให้มั่นใจว่าเทคโนโลยีนี้มีความปลอดภัย ปราศจากอคติ และเป็นประโยชน์ต่อมนุษย์อย่างแท้จริง

3.2. หลักการสำคัญของ Responsible AI (Key Pillars)

การใช้งานและพัฒนา AI อย่างมีความรับผิดชอบประกอบด้วยหลักการพื้นฐานที่สำคัญ ได้แก่:

1) ความยุติธรรมและไร้อคติ (Fairness & Anti-Bias): ระบบ AI ต้องไม่ตัดสินใจผิดพลาด หรือสร้างการแบ่งแยกโดยอคติทางเพศ (Gender), เชื้อชาติ, ศาสนา หรือฐานะทางสังคม ซึ่งมักเกิดจากชุดข้อมูลที่ใช้เทรนมีความลำเอียง

2) ความโปร่งใสและตรวจสอบได้ (Transparency & Explainability): ผู้ใช้ควรทราบว่า กำลังโต้ตอบกับ AI และต้องสามารถอธิบายได้ว่า AI มีกระบวนการคิดหรือตัดสินใจอย่างไร (Explainable AI - XAI)

3) ความมั่นคงปลอดภัยและความเป็นส่วนตัว (Privacy & Security): การคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล (เช่น ตามกฎหมาย PDPA หรือ GDPR) และป้องกันไม่ให้นำข้อมูลความลับขององค์กรไปใช้ ผักผ่อนโมเดลโดยไม่ได้รับอนุญาต

4) ความน่าเชื่อถือและความแม่นยำ (Reliability & Safety): AI ต้องทำงานได้อย่างถูกต้อง ทำงานได้สม่ำเสมอ และมีระบบป้องกันความเสี่ยงกรณีที่ระบบเกิดความผิดพลาด

5) ภาระรับผิดชอบ (Accountability): ต้องมีมนุษย์หรือองค์กรที่ชัดเจนในการรับผิดชอบ ผลลัพธ์และการตัดสินใจที่เกิดจากการทำงานของ AI (Human-in-the-loop)

3.3. ประเด็นจริยธรรมที่ต้องระวัง

1) ข่าวปลอมและสื่อตัดต่อ (Deepfakes & Disinformation): การใช้ GenAI ปลอมแปลงเสียงหรือภาพบุคคลเพื่อหลอกลวง

2) การละเมิดลิขสิทธิ์ (Copyright Infringement): การนำผลงานสร้างสรรค์ของผู้อื่นไปเทรนโมเดลโดยไม่ได้รับอนุญาต

3) ผลกระทบต่อตลาดแรงงาน: การทดแทนแรงงานมนุษย์อย่างรวดเร็วโดยไม่มีแผนรองรับการรีสกิล (Reskilling)

3.4. การนำไปปฏิบัติจริง

องค์กรและผู้ใช้งานรายบุคคลจำเป็นต้องกำหนดแนวทางปฏิบัติ (Guidelines) ที่ชัดเจน ตรวจสอบการใช้งานอย่างสม่ำเสมอ และส่งเสริมวัฒนธรรมการใช้ AI ที่คำนึงถึงมนุษยธรรมและกฎหมายเป็นหลัก

4. เพิ่มประสิทธิภาพในการทำงานของคุณด้วย Microsoft Copilot

4.1. Microsoft Copilot คืออะไร?

Microsoft Copilot คือผู้ช่วยปัญญาประดิษฐ์ (AI Assistant) ที่พัฒนาโดย Microsoft ซึ่งได้รับการบูรณาการเข้ากับระบบปฏิบัติการ Windows และชุดโปรแกรมทำงาน Microsoft 365 (Word, Excel, PowerPoint, Outlook, Teams ฯลฯ) โดยขับเคลื่อนด้วยเทคโนโลยี LLM จาก OpenAI ร่วมกับข้อมูลใน Microsoft Graph เพื่อช่วยขยายขีดความสามารถในการทำงานของมนุษย์ให้รวดเร็วและมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

4.2. การประยุกต์ใช้งาน Copilot ในโปรแกรมต่าง ๆ

Copilot เข้ามาช่วยเปลี่ยนรูปแบบการทำงานในชีวิตประจำวันผ่านโปรแกรม Microsoft 365 ดังนี้:

1) Microsoft Word:

- ช่วยร่างเอกสาร บทความ หรือรายงานจากเค้าโครงที่กำหนด
- สรุปเนื้อหาจากเอกสารขนาดยาวหลายสิบหน้าให้เหลือประเด็นสำคัญ
- ปรับเปลี่ยนโทนภาษา (Formal, Casual, Professional) และตรวจสอบไวยากรณ์

2) Microsoft PowerPoint:

- เสนอแนะนำเสนอ (Presentation) พร้อมสไลด์ ภาพประกอบ และข้อความ ได้จากเอกสาร Word เพียงไฟล์เดียว
- จัดรูปแบบสไลด์ ปรับแต่งดีไซน์ และสร้างโน้ตสำหรับผู้พูด (Speaker Notes) ให้อัตโนมัติ

3) Microsoft Excel:

- วิเคราะห์ข้อมูลเชิงลึก ค้นหาแนวโน้ม (Trends) และสร้างกราฟสรุปผล
- ช่วยเขียนสูตร คำนวณความสัมพันธ์ และจัดหมวดหมู่ข้อมูลโดยไม่ต้องจำสูตรที่ซับซ้อน

4) Microsoft Outlook & Teams:

- สรุปสายอีเมลที่ยาวเหยียด (Email Thread) และช่วยร่างคำตอบกลับอย่างมืออาชีพ
- จัดบันทึกการประชุม สรุปมติที่ประชุม และติดตามรายการงานที่ต้องทำ (Action Items) ใน Teams ได้แบบ Real-time

4.3. ประโยชน์หลักในการเพิ่มประสิทธิภาพ (Productivity)

1) ลดงานแอ็ดมินและงานซ้ำซ้อน (Automate Repetitive Tasks): ช่วยจัดการงานเอกสารหรืองานรูทีน ทำให้มีเวลาโฟกัสกับงานเชิงกลยุทธ์และการแก้ไขปัญหา

2) ก้าวข้ามภาวะความคิดตัน (Overcome Writer's Block): เป็นจุดเริ่มต้นในการสร้างไอเดียใหม่ๆ และช่วยขยายความคิดให้เป็นรูปธรรม

3) เพิ่มความเร็วในการตัดสินใจ: รวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูลจากหลากหลายแหล่งได้ในเวลาอันสั้น

4.4. ข้อเสนอแนะในการใช้งานให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด

เพื่อให้ได้ผลลัพธ์ที่ดีที่สุด ผู้ใช้ควรรู้วิธีเขียน Prompt ที่ชัดเจน โดยระบุ บทบาท (Role), บริบท (Context), งานที่ต้องทำ (Task) และ รูปแบบผลลัพธ์ (Format) รวมถึงการตรวจสอบความถูกต้องของเนื้อหา ก่อนนำไปใช้งานจริงเสมอ

5. AI สำหรับทุกคน (AI for Everyone)

5.1. แนวคิด "Democratization of AI"

AI สำหรับทุกคน (AI for Everyone) คือแนวคิดในการทำให้เทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์เข้าถึงง่าย เปิดกว้าง และเป็นประโยชน์ต่อคนทุกกลุ่ม ไม่จำกัดเฉพาะนักวิทยาศาสตร์ข้อมูล (Data Scientist) หรือวิศวกรซอฟต์แวร์อีกต่อไป เป้าหมายหลักคือการทลายกำแพงความรู้ทางเทคนิค เพื่อให้ทุกคนสามารถนำ AI มาเป็นเครื่องมือยกระดับคุณภาพชีวิตและการทำงานได้

5.2. การปรับตัวและการเข้าถึงเทคโนโลยีในระดับบุคคล

ในปัจจุบัน เทคโนโลยี AI ถูกออกแบบให้มีหน้าตาการใช้งาน (User Interface) ที่เป็นมิตรและใช้งานง่ายผ่านภาษาธรรมชาติ เช่น:

1) แอปพลิเคชันในชีวิตประจำวัน: ระบบแนะนำบทเพลง/ภาพยนตร์ (Netflix, Spotify), ระบบแปลภาษาฉบับไว, การค้นหาเส้นทาง (Google Maps)

2) ผู้ประกอบการรายย่อย (SMEs / Freelancers): ใช้ AI ช่วยออกแบบโลโก้ ทำการตลาดออนไลน์ ตัดต่อวิดีโอ หรือตอบแชทลูกค้าโดยไม่ต้องลงทุนสูง

3) นักเรียน นักศึกษา: ใช้ AI เป็นผู้ช่วยติววิชาต่างๆ แปลบทความวิจัยภาษาต่างประเทศ และฝึกฝนทักษะใหม่ๆ

5.3. ทักษะแห่งอนาคตที่ทุกคนควรมี (AI Literacy)

การที่ทุกคนจะใช้ประโยชน์จาก AI ได้อย่างเต็มประสิทธิภาพ จำเป็นต้องพัฒนาทักษะพื้นฐานดังนี้:

1) Prompt Engineering (ทักษะการสั่งการ AI): สื่อสารกับ AI อย่างตรงประเด็นและเข้าใจโครงสร้างคำสั่ง

2) Critical Thinking (การคิดเชิงวิพากษ์): ตรวจสอบ วิเคราะห์ และไม่เชื่อผลลัพธ์จาก AI ในทันที

3) Digital Literacy & Ethics: เข้าใจเรื่องความเป็นส่วนตัว ลิขสิทธิ์ และความปลอดภัยทางไซเบอร์

5.4. บทบาทของภาครัฐและองค์กรในการขับเคลื่อน

การจะทำให้ AI เป็นของทุกคนอย่างแท้จริง ต้องอาศัยความร่วมมือจากหลายฝ่าย:

1) การศึกษา: บรรจุหลักสูตรเทคโนโลยีและจริยธรรม AI ในระบบการศึกษาตั้งแต่ระดับพื้นฐาน

2) การลดความเหลื่อมล้ำ (Digital Divide): การสนับสนุนโครงสร้างพื้นฐานอินเทอร์เน็ตและอุปกรณ์ให้ครอบคลุมทุกพื้นที่

3) การรีสกิลและอัพสกิล (Reskill & Upskill): การจัดอบรมแรงงานให้สามารถทำงานร่วมกับ AI (Human-AI Collaboration) ได้อย่างไร้รอยต่อ

2.2 ประสบการณ์/ประโยชน์ที่ได้รับ/การประยุกต์ใช้กับหน่วยงาน

☒ ต่อตนเอง

ได้เสริมสร้างความรู้ ความเข้าใจในเรื่องทักษะเอไอระดับพื้นฐาน เพื่อเตรียมตัวสำหรับการใช้งานในระดับที่ซับซ้อนมากขึ้นในอนาคต

☒ ต่อหน่วยงาน/การนำมาประยุกต์ใช้กับหน่วยงาน

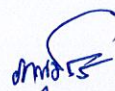
สามารถนำองค์ความรู้ไปประยุกต์ใช้ประกอบการทำงานในส่วนที่เกี่ยวข้องได้อย่างถูกต้องและเหมาะสม

2.3 ปัญหาและอุปสรรคในการอบรม/สัมมนา/พัฒนาความรู้

ปัญหาจากระบบออนไลน์ และขนาดของข้อมูลที่อยู่ในระบบ Portal

2.4 ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะ

ลงชื่อ

 พัทธนา วรรณอก

(นายภาณุวัชร แสนนอก)

ตำแหน่ง

นักสำรวจดินปฏิบัติการ

ผู้รายงาน

วันที่ 31 เดือน กรกฎาคม พ.ศ. 2569

ส่วนที่ 3 ความเห็นของผู้บังคับบัญชา

(✓) ทราบ

ลงชื่อ

(นายันทพล หนองหารพิทักษ์)

ตำแหน่ง ผู้อำนวยการกองนโยบายและแผนการใช้ที่ดิน

วันที่ เดือน ๓๑ กค ๒๕๖๙

ประกาศนียบัตร

ให้ไว้เพื่อแสดงว่า

ภาณุวัชร แสนนอก

ได้ผ่านการอบรมด้วยระบบการเรียนออนไลน์ในบทเรียน
หลักสูตรทักษะเอไอระดับพื้นฐาน (AI Basics)

จำนวนชั่วโมงการเรียนรู้ 2:30 ชั่วโมง

โดยสถาบันพัฒนาบุคลากรภาครัฐด้านดิจิทัล
ภายใต้การดำเนินงานของสำนักงานพัฒนารัฐบาลดิจิทัล (องค์การมหาชน)
ให้ ณ วันที่ 27 กรกฎาคม 2569

Ah.

(นางไอรดา เหลืองวิไล)

รองผู้อำนวยการสำนักงานพัฒนารัฐบาลดิจิทัล

รักษาการแทนผู้อำนวยการสถาบันพัฒนาบุคลากรภาครัฐด้านดิจิทัล

92d73bb9

Signed by สำนักงานพัฒนารัฐบาลดิจิทัล (องค์การมหาชน) (กรม)
Digital Government Development Agency (Public
Organization) (DGA)
Date: 2025-07-31T09:22:05.492+07:00

รับทราบ
นางสาว
นันทนา

ประกาศนียบัตร

ให้ไว้เพื่อแสดงว่า

กาญจวิชร แสนนอก

ได้ผ่านการอบรมด้วยระบบการเรียนออนไลน์ในบทเรียน

AI Governance & Ethics

หลักการจริยธรรม ธรรมาภิบาล และข้อกฎหมายในการประยุกต์ใช้ AI

จำนวนชั่วโมงการเรียนรู้ 2:00 ชั่วโมง

โดยสถาบันพัฒนาบุคลากรภาครัฐด้านดิจิทัล
ภายใต้การดำเนินงานของสำนักงานพัฒนารัฐบาลดิจิทัล (องค์การมหาชน)
ให้ ณ วันที่ 27 กรกฎาคม 2569

A. L.

(นางไอรดา เหลืองวิไล)

รองผู้อำนวยการสำนักงานพัฒนารัฐบาลดิจิทัล

รักษาการแทนผู้อำนวยการสถาบันพัฒนาบุคลากรภาครัฐด้านดิจิทัล

Signed by สำนักงานพัฒนารัฐบาลดิจิทัล (องค์การมหาชน) (สพร.)
Digital Government Development Agency (Public
Organization) (DGA)
Date: 2026-07-31T09:22:52.269+07:00

*ศิริพร กิตติ
กมลวิไล
กมลวิไล*